

Leto I

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 15

Naročnina: letno Din 24.—
polletno " 12.—
četrletno " 6.—

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR**9. X. 1934****Pred dvema leti je
na ta dan umrl
Kralj Aleksander I.
Zedinitelj.
In vendar ni umrl...**

Naš nastop 27. septembra v Beogradu

Zopet enkrat smo pokazali svojo moč. Na javnem zborovanju sredi Beograda je izrekel »Zbor« v prisotnosti tisočev našega jugoslovanskega ljudstva resnico. Odkrito, jasno in glasno smo izpovedali svojo misel in svoje nazore o vseh usodnih vprašanjih sedanosti, o vsem zamotanem klobčiču problemov, ki ovijajo današnjega človeka. Podčrtali smo vse važne momente tako notranje, kot mednarodne situacije.

Naša kritika ni bila kopica besed in izrekov, vrženih kot pisana laž velikim in malim političnim otrokom. Tudi nismo črpali navdahnjenj za naše govore iz globine podedovane ali nakopičene mržnje, zavisti in zlobe. Naša misel niso posamezne osebe, temveč končna ustvaritev našega programa. Zato so bili naši napori brez drobnih in prozornih trikov dnevnje politike.

Naša misel je rojena globoko v srcu ljudstva. Izšla je iz opazovanja življenja in resnega iskanja izhoda iz navala ljudskih potreb in nadlog. Mi govorimo o tem, kar narod občuti in o čemur razmišlja. Mi dajemo stvarne in dokončne oblike njegovi misli. Vse odobravanje na zboru, ki je vzniklo spontano, iz globine srca, nenaročeno in nezapovedano, zgovorno priča o tem.

Naša pot, ki je nekaterim izgledala pretežka, predolga in pretrnjeva, se pred nami širi in skrajšuje. Nekateri so nas skušali podcenjevati, drugi so molče prehajali preko nas, tretji so se nam posmehovali. Toda — stvarnost je močnejša, večja in nemaljivejša od vsakega predsodka.

Izdržali smo mnoge borbe, toda ne samo, da nismo klonili in se izčrpali, temveč smo ravno sedaj krenili z novo močjo naprej. Kajti mi vemo, da je naša vloga zgodovinska misija. Tu tudi ležijo globoki in živi studenci naše neizmerne moči in vztrajnosti.

Naše zborovanje ni bila bajka o Potemkinovih vaseh.

Udeleženci zbora so bili deležni edinstvenega vtisa. Nikogar mi ne goljufamo. Vsi, ki so prišli, so prišli iz svobode svoje vesti in iz svobode svoje misli.

V našem celotnem dosedanem delu smo prehodili vso našo državo, visoko dvigajoč našo zastavo, na kateri je s plamtečimi črkami napisano: Red, pravica, blagostanje! Iz samo svojih čistih, neomadeževanih sredstev smo — blateni in obmetavani z desne in z leve — prehodili polovico poti.

Iskali so, vsiljevali in provocirali so incidente, da bi mogli govoriti o njih, ne pa o nas; naše mnogoštevilne uspehe pa so modro in sistematično zamolčevali.

Toda hitrih, živih in močnih planinskih rek, bistrih kot rosa in globokih kot resnica, ni mogoče z rokami zadržati!

In zato vemo, da smo na pravem potu, ker nosimo v srcu vero in resnicoljubje, napojeno z ljubeznijo do zemlje in ljudstva, s katerim smo zvezani z močnimi vezmi skupne usode. Srce, vest in jasna pamet nam zatrjujejo, da je tako.

Mi vemo: od vseh življenjskih stez je najkrajša tista, po kateri stopaš moškega srca in vzravnane glave!

(»Otažbina«, Beograd.)

Pismo Milana Vape Dimitriju Ljotiću

Gospod predsednik,
bil sem na Vašem današnjem zboru.

Vse, kar sem tam občutil, slišal in videl tako lepega, močnega in velikega, me je utrdilo v nekaterih mislih, ki so se od časa do časa porajale v meni.

In sedaj sem pod močnim utisom vsega, kar se je na tem zboru dogodilo. Tisto spontano navdušenje, ki je krasilo Vaš zbor, je danes redkokje najti. Toda naši zemlji je to navdušenje potrebno. Od mrkosti ni mogoče živeti.

Vaš zbor je bil odlično obiskan. Čeprav sem veroval, da bo tam mnogo ljudi, nisem mogel pričakovati, da se bo istega dne, ko je bilo v Beogradu na drugem mestu pod znanimi okolnostmi drugo zborovanje, stiskalo stlačeno skupaj toliko ljudi, da je vsa zgradba »Slavije« z vrhom bila prepolna, da so se mnogi vračali, dočim so na ulici okrog »Slavije« stali, v kolikor je to bilo mogoče, druge množice in poskušale odtod spremljati delo zbora.

»Otažbina« je vzbudila mojo pažnjo. Z velikim zanimanjem sem spremljal njegovo pisanje. Izprevidel sem ogromno razliko med njenim pisanjem in ostalim tiskom. V nji sem zagledal vidike, katere sem zaman hotel videti drugod. Ko pa je prišel »Zbor«, sem z velikim zanimanjem spremljal njegovo delo, njegovo borbo in njegove uspehe. Posebno se mi je dopadla njegova uporna borbenost in njegova brezobzirnost v iskanju prave poti. Vem dobro, kaj je borba. Štirideset let sem jo vodil. Smatram, da je edino dostojen poziv človeka. Zato me je »Zbor« ravno s tem nenavadno privlačil.

Tudi sam sem smatral, da so red, pravica in blagostanje pogoji za zdravo državo in narodno življenje. Brez njih ni močne države, toda brez le-te ni svobode naroda in ne svobodnega posameznika. Drugi se ubijajo v iskanju svobode, toda »Zbor« je čisto razumljivo ne išče. On zahteva red, pravico in blagostanje, le-ti pa dajejo svobodo. Kdor pa zahteva svobodo, a ne zahteva reda, pravice in blago-

stanja, ta bo dobil razsulo in suženjstvo, pa bo dvakrat izgubil Svobodo, kajti svoboda ni vzrok, temveč posledica; ona ne more osrečiti naroda kot vzrok, marveč izhaja iz predhodno izpolnjenih pogojev.

»Zbor« je edin razumel pravi vzrok današnje pretežke stiske. Njegova tolmačenja so izredno jasna. Noben resen človek temu ne more oporekati. Toda druge politične skupine jih ne poskušajo pojasniti. To se jim zdi nepotrebno. Kot ste rekli, one ne vedo, da ni mogoče upravljati svojo državo tistemu, ki ne vidi, da današnji čas ni isti, kot tisti, ki je bil nekdanj, pred vojnami. Ne razumejo globoke spremembe, ki so se izvršile v svetu v teh dvajsetih letih, temveč smatrajo, da je mogoče nadaljevati z istim načinom, kot se je preje delalo.

Prepolna so jim usta besede »demokracija«. Toda ne vidijo, da bi prava demokracija, prava vladavina ljudskega interesa mogla nastopiti samo na en način: s pomočjo ljudskih stanov, katerih neustrašni zagovornik je danes samo »Zbor«.

Toda, vse to sem tudi bral in vedel. Kar pa me je posebno navdušilo, je bil ta Vaš današnji zbor. Tu sem videl predvsem tako Vas, kot Vaše tovariše. Videl sem in občutil, da izhaja misel, katero nosite, iz Vas kot žarek, vžigajoč prisotne. Bilo je nekaj trenutkov, ko sem skupaj z vsemi prisotnimi občutil, kako se zlivam v eno celoto, skozi katero živo polje plamteči duh. In ko sem to občutil, sem razumel, da so taki ljudje sposobni napraviti iz ideologije živo delo. Kajti mnogi lahko pišejo, pa tudi govorijo — toda ne navdušijo in ne vžejejo. Malo je število ljudi, ki to zmorejo. Brez njih pa se taka misel ne more razširiti.

Toda nič manjšega zanimanja ni bila vredna tudi ostala Vaša družba. Zapazil sem veliko disciplino rediteljev in tako vdano navdušenje pri izvrševanju dolžnosti, kot ga je resnično redkokje mogoče videti. Imeli ste tudi nasprotnike. Po večini so bili to marksisti. Večina njih je prišla, da bi Vam pokvarila zbor. Toda niti besede niso poskušali zaklicati, tako jih je zmedlo in presunilo vse, kar so videli, slišali in občutili.

Zaradi vseh teh redko lepih stvari Vam ne bi napisal tega pisma, da niste izgovorili Vašega poziva vsem nacionalnim in socialnim silam, da naj ne stoji prekrizanih rok kot neizkoriščena rezerva za Goleč Planino.

Vaš poziv SOS je bil popolnoma umešten. Tako mednarodne, kot naše narodne razmere so take, da smo podobni ladji v nesreči sredi burnega morja. V zadnji uri je treba reševati ladjo, posadko in potnike.

Toda mi vidimo »malo, drobno, strankarsko, klikaško in koterijsko politiko«.

Na koncu ste naslovili poziv vsem nacionalnim in socialnim silam, da, če že ne morejo vstopiti v »Zbor«, eno lahko store in morajo storiti: naj se združijo v eno samo nacionalno in socialno fronto in naj zahtevajo prestanek male, strankarske politike in uveljavljanje velike, vsenarodne in vsedržavne politike.

Ta poziv je bila pointa Vašega zbora. Slišal sem ga, razumel sem ga in mu sledil.

Ne samo, da pristopam s tem v nacionalno in socialno fronto, hočem vstopiti v njeno jedro, v »Zbor«, ker resnično uvidevam, da bi zagrešil neodpustljiv greh, če bi še naprej ostal pasiven kot rezerva, zavlečena za Goleč Planino.

Verujem v boljšo usodo naše države.

Naslavljam na Vas to pismo izjavljajoč svojo pripravljenost, da bom stal na strani »Zbor«. Želim, da bi bilo Vaše delo kronano z lepim uspehom ob naši iz vsega srca izvirajoči podpori in Vas prosim, gospod predsednik, da sprejmete moje iskreno spoštovanje.

V Beogradu, 27. sept. 1936.

Milan Vapa.

Kdo je naš novi tovariš Vapa?

Borba našega slovenskega delavstva proti kapitalističnemu izmozgavanju na Jesenicah, je zopet enkrat, kakor že tako često, prešla v akutno fazo. Delavci so štrajkali. Pri mizi v neki jeseniški gostilni sedi mož drobnega obraza, košatih brk in pronicljivih oči, iz katerih sije odločnost in dobrot. Okrog njega delavci. Sprejemajo od njega podporo v borbi s kapitalom. Že več tisoč je neznanec razdal. Pristopi mož postave, zahteva od tujca, da se legitimira. Neznanec seže v žep in poda možu postave listino. In oko postave čita: Milan Vapa, lastnik ene največjih papirnic v Jugoslaviji... Tovarnar podpira čisto nenaprošen borbo delavcev proti — tovarnarjem. Pa še od kako daleč je prišel zato! Kar iz Beograda! Pa ne samo na Jesenicah, tudi na drugih krajih Slovenije je srečaval naš delavec istega neznanca, vedno, kadar se je nahajal delavec v tiski. Kajti tov. Vapa v, kaj je delavec, saj se je tudi sam povzpél s trdim delom od preprostega delavca v dolgih letih in postopoma do — lastnika milijonskega podjetja. In, če še ne slutite, kdo je tovariš Vapa, pojdite v Beograd, pa govorite z delavci njegove tovarne, oglejte si to tovarno, delavska stanovanja, čitalnico, jedilnico itd. Delavec je tu član družine s svojim tovarišem Vapo, ki vodi družino, se z njo veseli in z njo živi. Če se delavec poroči, je to veliko veselje za vso družino, Vodja daje doto, vodja je boter otrokom, ki se odkupi za sinčka manj, za hčerko več, da so starši malo potolaženi, ker je »le« hčerka. Družina ima dve svoji godbi, ko zaigrata, vodi vodja kolo. Družabne večere ima družina, in vodja je vedno med njimi, predava, se razgovarja, vodja živi z družino z vsem srcem. Živi za njo in družina za njega. Kolektivna pogodba, plačan dopust, vse to visi, napisano črno na belem, na zidu v jedilnici, v lepem okviru, vsakomur na vpogled. To je naš novi tovariš Vapa!

In, če je »Jutro« pred dnevi našlo baš Vapo za svoje neslane zafrkacije, potem to samo pomeni, kako neprijetno je vse dirnilo, ko so slišali, da je tudi tov. Vapa — Zboraš! Če so šli Vapini delavci na JRZ shod, potem je to samo še eno priznanje več tov. Vapi, da imajo namreč pri tem tovarnarju izjemoma delavci lahko svoje svobodno politično prepričanje. Mogoče pa je tudi »Jutro« malce znano, zakaj so tudi sicer šli mnogi delavci na ta shod, mogoče je pa tudi, da prireditelem tistega zbora danes niti ni preveč všeč, da so le-ti prišli.

V službi resnice

Tisoče ljudi je bilo na našem manifestacijskem zboru v Beogradu, dne 27. septembra.

»Politika« je ob tej priliki napisala: »Dvorana je bila tako polna, da mnogi niso mogli v dvorano, temveč so poslušali odzunaj preko zvočnikov izvajanja g. Ljotića in ostalih govornikov.« Po teh uvodnih besedah sledi preko celega stolpca podrobnejše poročilo o našem zboru s sliko tov. Ljotića.

»Vreme« in »Pravda« prav tako posvečata našemu zboru po stolpec, slednja ima celo fotografijo gostih vrst poslušalcev na zboru izven dvorane.

Ljubljanski »Slovenec« pa je dne 28. septembra odpravil ves zbor z enim samim stavkom: »Obisk je bil neznanec«. V isti številki pa je naenkrat svoja pomanevalna očala zamenjal s povečevalnimi in zagledal drugod, na trgu, kamor ne spraviš več kot 12.000 ljudi, kar 40.000 ljudi! Dokazuje pa vse to s prvo aprilsko fotomontažo naslednjega dne 29. septembra, kjer so na enem koncu ljudje nalepljeni na hišne zidove vse do dru-

gega nadstopja, na drugem koncu pa so ti ljudje odrinili hiše kar za sto korakov nazaj.

Vse to pa ga prav nič ne ovira, da se ne bi že v svojem uvodniku z dne 1. oktobra pod naslovom »V službi resnice« širokoustil takole: »Katoliški časnikar pove in zagovarja resnico z največjim pogumom tudi napram onim, ki imajo oblast in vsa sredstva sile. Orožje katoliškega časnikarja je resnica, ki ne pri-

naša časne koristi in ne stoji v službi nobenega namena...«

Tako torej! Samo ob sebi se seveda razume, da so katoliški časnikarji samo pri »Slovincu«, ki seveda ne stoji v službi nobenega namena. Povsod drugod so menda sami budisti, pa še ti so znali napisati, da obisk na našem zboru ni bil neznamenit! Sicer pa — saj nikjer ne piše, da bi bil vprav budizem najbolj izma-

Tisto »svetovno tržišče« (Weltmarkt) pa je v resnici samo svetovna špekulacija, namenjena bogatitvi mednarodnega finančnega borznega kapitala.

Zaman so vse tolažbe, da se bo z devalvacijo evropski trg poživljal, da bo vzvel nov promet, da bodo padle medsebojne devizne omejitve — celo carinski zidovi, da bo zavlada svoboda gospodarskega delovanja v Evropi... (Pomislimo, kaj bi bilo z našo mlado domačo industrijo, če bi to bilo resnično!) Resnica je samo ena — in to smo povedali.

Politični značaj devalvacije pa se najbolje vidi v tem, da se je ob tej priliki zopet enkrat sprožilo vse frazerstvo in vsa cenena demagogija demokracije. »Ljudska fronta« je izjavila, da ne bo devalvirala. Socialisti so izjavili, da ne mislijo na devalvacijo. Komunisti so se kategorično izjavili proti devalvaciji. Radikal-socialisti so ropotali na vso moč proti devalvaciji. Vse to dotlej, dokler so jim bili potrebni volilni glasovi.

Danes pa so se vse te stranke na svojih forumih odločile, da bodo glasovale za devalvacijo, katero sprovaja njihova skupna vlada. In če se je nekdo izmed dalekovidnejših članov teh partij morda privatno izrazil proti, pa se je hudno ogibal javno izreči to svoje prepričanje, kaj šele, da bi glasoval proti vladnemu predlogu. Kajti: če pade vlada, pride druga, ki sicer ne bo devalvirala, pa vendar ne bo vlada tiste strankarske grupacije, kateri tisti dalekovidni poslanec pripada. Zato glasujejo vse stranke »ljudske fronte« složno za devalvacijo. Kajti boljša je vlada, ki vodi bankrotsko politiko, pa je »naša« — kot pa vlada, ki vodi najboljšo politiko, toda pripada drugi stranki!

Tako pravi »logika demokracije«...

korist od gospodarskega truda vsega človeštva.

Posebna značilnost gospodarske današnjosti je tlačanje obrestim, s katerimi finančni kapital sebi podjarmlja gospodarstvo. V praksi se to tlačanje izraža v prezadolženosti, ki ovira in duši vsak gospodarski polet, vsako ustvarjalno inicijativo gospodarskega podjetnika. Za to pa prezadolženost ni slučajen in minljiv pojav. Ona je strukturalna, t. j. ona je vzročna in neobhodno zvezana s kapitalističnim redom.

Zato se tudi vprašanje razdolžitve ne sme stavljeti kot vprašanje, ki bi zanimalo samo en stan, samo eno vrsto gospodarstvenikov.

Zato je vsaka razdolžitev, katere ne spremlja tudi korenita reforma vsega gospodarskega sistema, brezciljna in nepotrebna. Razdolžitev ima svoj smisel samo tedaj, če je dokončna in če oprošča gospodarstvenika definitivno od tlačenja kapitala. Kakšno korist prinaša razdolžitev, če mora jutri nastati zopet nova zadolžitev? Kajti to zahteva sam gospodarski red, ki je ves tako urejen, da do zadolžitve in prezadolžitve mora priti.

Pravo in resnično razdolžitev prinaša samo korenita izprememba gospodarskega reda. Na mesto kapitalističnega gospodarstva je treba postaviti antikapitalistično organsko gospodarstvo, v katerem bo denar samo sredstvo, ne pa vladar. Kreditiranje gospodarstva se mora postaviti na novo podlago, ki ga bo popolnoma osvobodila izpod jarma finančnega kapitala in tlačanja obrestim.

Razdolžitev v okviru kapitalističnega reda je tipičen polu-ukrep, za kakršnega je demokracija tudi edinole sposobna. Toda razdolžitev samo enega stanu, samo ene vrste gospodarstvenikov je le demagoško sredstvo, ki ima za cilj doseganje katerega kratkotrajnega političnega efekta.

To je slabotno zdravilo za hudo bolezen, to je malenkostna injekcija demokratskemu režimu, ki je v zadnjih izdihljajih...

Naprosamo naše bralce in tovariše, da nam o razdolžitvi upošljejo resne in stvarne prispevke o detaljih tega velevažnega vprašanja, katere bomo radi priobčili v splošno korist vseh, ki so prizadeti.

Blagor ladji, ki plove trdna in močna po morskih vodah in se koplje v solncu; blagor ji, če ima dobrega kapitana, sposobnega krmarja in poslušno, zvesto posadko. Varno bo plula tudi, če prideta nevihta in vihar.

Gorje ladji, ki je slabo zgrajena, pa jo ogromni valovi premetavajo kot orehovo lupino po temnih vodah, ki so se s črnimi oblaki združile v eno samo pošastno in mračno gmoto. Še bolj gorje, če je njena posadka pijana in se bori s potniki za rešilne čolne!... Kdo bo brzojavil tisti strašni SOS? In kdo bo rešitelj?

Miša Olčan.

Devalvacija francoskega franka

Dne 6. junija t. l. je v francoskem parlamentu izjavil g. Leon Blum sledeče:

»Mi nimamo namere, da bi stroške svojega programa pokrili s kako denarno operacijo. Država naj ne pričakuje od nas, niti naj se ne boji, da bomo nekoga lepega jutra nalepili po zidovih bele objave o devalvaciji, bele objave denarnega državnega udara.«

Danes pa je ta »denarni državni udar« postal — dejstvo. Danes so v Franciji zidovi preplepljeni z objavami o devalvaciji. Njen izvrševalec je isti Leon Blum, ki je pred štirim meseci dal gornjo izjavo, obeležujoč z njo istočasno tudi cilj te denarne operacije: pokritje stroškov njegovega strankarskega programa.

Devalvacija franka ima dvojni značaj: gospodarski in politični.

Gospodarsko ona pomeni poraz dosedanje valutne politike ne samo vlade Leona Bluma, temveč vseh meščansko-levičarskih vlad v Franciji. Anglija je zares ravno tako devalvirala svojo valuto pred petimi leti. Njenemu primeru so sledile tudi Zedinjene ameriške države. Toda obe veliki sili sta izvršili devalvacijo tedaj, ko je bila izvedljiva brez velikih potresov. To pa je bilo v periodi deflacije, ko so cene šle navzdol.

Blum je izvršil svojo devalvacijo potem, ko je že preje z inflacionističnimi odredbami brezuspešno poskušal rešiti kritično gospodarsko situacijo. Zaradi teh inflacionističnih ukrepov — v jeziku »ljudske« fronte se to imenuje »razširjenje kredita« — se je dvignil nivo cen v Franciji za 15 do 20%, pa celo 25% iznad prejšnjega stanja. (Mimogrede povedano je to povišanje cen večje, nego povišanje mezd, katero je bilo doseženo z uradno organiziranimi štrajki!) Angleška in ameriška devalvacija pa sta bili vendarle bolj premissljena ekonomska ukrepa.

Pod takimj okoliščinami more imeti devalvacija katastrofalen učinek. Posebno tedaj, če jo izvede tako slaba vlada, kot je vlada g. Bluma.

Pa to je končno notranje francosko vprašanje, čeprav moramo obžalovati francosko ljudstvo, posebno francoskega delavca in malega človeka, ki na ta način drago plačujejo svoj glas, katerega so dali lahkoverno blestečim obetanjem »ljudske« fronte. Tu je še ena stvar, ki je interesantnejša od te. To pa je, da se socialistična vlada poslužuje v svoji finančni politiki istih metod, katerih se poslužujejo tudi vlade meščanskih,

»kapitalističnih« strank, t. j. metod inflacije in devalvacije. Vse odlike demokratične nesposobnosti za odločne in vse objemajoče ukrepe izražava tudi socialistična vlada g. Bluma.

Problem denarja pač ne obstoji iz inflacije, deflacije, devalvacije in sličnih palijativ. Ta problem je mnogo globlji. On obstoji v tem, da je končno treba pojmiti vso resnico o denarju, katero je kapitalizem prikriil s pomočjo svojega najmilejšega sina — marksizma. O tej resnici smo že mnogokrat pisali. In zopet moramo ponoviti: denar mora služiti kot notranje sredstvo gospodarskega prometa v okviru narodnega (ljudskega) in državnega organizma. On mora biti uporabljen po načrtu, da pa pri tem ne more služiti v špekulacijske svrhe. Zunanji tečaj (kurz) tega denarja pa se mora in mora dirigirati neodvisno od njegovega notranjega kurza, ki se mora odrediti edino po potrebah narodnega gospodarstva, toda ob izključitvi borze! Kajti demokratične, liberalno-kapitalistične bajke o »svetovnem tržišču« so samo bajke, dočim je resnica to, da obstojajo samo ljudski gospodarski organizmi, ki imajo svoje potrebe, svoje zahteve, kot celote pa tudi svoje medsebojne odnose.

Razdolžitev in demokracija

Demokracija ima eno značilno odliko: ona ne trpi velikih ljudi. Na vrhove postavlja samo povprečne in majhne osebnosti. Ravno tako pa tudi ne pozna velikih in odločnih ukrepov. Nesposobna je, da bi jih zasnovala in izvedla. Vladavina majhnih in povprečnih ljudi, ki izdajajo ukrepe v malih in povprečnih kosih — to je demokracija. Sodobna lažna demokracija, ali pseudo-demokracija, pa je omenjenemu svojstvu dodala še eno: nasilje, brezciljno in brezidejno nasilje.

Težka so gospodarska vprašanja današnjosti, Zanje tudi ni lahkih rešitev. Problem gospodarskega življenja zahtevajo odločne, velike odločitve. Nič več ni govora o prehodni krizi. Govor je o smrti vsega sistema, o prelomu med dvema dobama — med staro, ki tone in novo, ki se poraja in pretresa svet.

Demokracija pa v očigled ogromne, težke stvarnosti, ki kosi ljudi in narode, izdaja malenkostne in kratkovidne ukrepe. V tem pa je ravno njena tragedija. Zaradi te svoje nesposobnosti pa je tudi obsojena na smrt.

Kapitalistično gospodarstvo se odlikuje z vladanjem finančnega kapitala. Finančni kapital je tisti kapital, ki sam ni vključen neposredno v gospodarstvo in v proizvodnjo, pa bega skozi gospodarsko življenje, prinašajoč svojemu lastniku dohodke brez dela in truda. Lastnik finančnega kapitala posojuje svoj kapital gospodarskemu podjetniku in delavcu. Niti s prstom mu ni treba ganiti. Nonega rizika ne prevzema na sebe. Delo, napor, riziko — vse to prevzame na svojega dolžnika. On samo izvlači sadove. On se okorišča z dolžnikovim naporom. On živi kot parasit, kot zajedalec. Debeli se in raste ter drži v svojih mrežah stvarno vse gospodarsko življenje. Kapitalistično gospodarstvo pa je tako urejeno, da gospodarski podjetnik lahko dobi kredit, t. j. potreben denar samo od finančnega, torej od posojujočega kapitala. To pa zato, ker je kapitalizem iz denarja, ki naj bi, bil samo sredstvo in pomožno orodje, napravil blago in silo, ki omogoča svojemu lastniku, da vleče

Drim.—Litija:

Kriza in načrtno gospodarstvo

(Nadaljevanje.)

Z dvigom vrednosti novca pravijo metalisti, padejo cene in tako se vse življenje pocieni za vse ekonomsko slabe sloje.

Če bi bilo to res, bi moral imeti danes že vsak delavec, uradnik itd. svojo hišico in vsega dovolj. Toda zmotna je usodna, to kažejo dejstva današnje krize. Prvo kar stori država, je, da na tej zmoti stare šole reducira javnim nameščencem plače z ozirom na porast vrednosti denarja. Na drugi strani pa vidimo, da se radi tega porasta vrednosti denarja pocienijo samo kmetijski pridelki do za kmeta usodne nižine, vse ostalo pa ostane približno enako drago. Zakaj, če človek pozneje izvaja. Boljša obleka ali čevlji stanejo še vedno tudi danes Din 1.500.—, odn. Din 200.—, z ozirom na vrednost dinarja pa to znači toliko, kakor če bi bil pred krizo moral plačati za isto obleko Din 3 do 4000.—, ali pa za čevlje Din 4—500.—. Pri tem pa uradnik nima z ozirom na redukcijo plače morebiti niti na leto več za eno obleko, delavec pa za dva para čevljev. Na lastnem telesu tedaj doživljamo vso to blagodat deflacije, katero pridigujejo metalisti, pa jim njihovo napačno

teorijo dejstva spreobrnejo ravno v nasproten uspeh (ali bolje popolen neuspeh). Premožni podjetnik, zasilno se izhajajoči delavec, obrtnik, uradnik, ves srednji stan intelektualcev, vse se pauperizira, iz poštenega trgovca in nameščenca nastanejo (vsled korupcije po sili) kriminalni tipi in vsled splošne demoralizacije kulturni ljudje divjaki — vse to radi tega, ker ni denarja, — in v agrarnih državah predvsem radi tega, ker ca 80% kmetov ne more ničesar več plačati in kupiti.

Deflacija ustvarja namreč trajni padec cen (predvsem za kmetijske pridelke). Kakšne posledice ima to za trgovino? 80 odstotkov kmetijskega stanu ne more ničesar več kupiti, pa tudi delavec obrtnik in uradnik so na istem, mali procent denarnih mogotcev pa preko svoje potrebe tudi ne more vsega pokupiti. Trgovcu, ki pod nabavno ceno ne more prodajati — in ki je v boljših časih večkrat v letu razprodal in obnovil svojo zalogo, — ostane zaloga nedotaknjena, njegov dohodek pade na minimum, on pa naj plača iste davke in ostale dajatve kot prej.

Isto je z industrijo. Zaloge se kopičijo, trgovec jih ne kupuje več, da jih odda dalje konzumentu. Če pa so slučajno skladišča tudi od prej prazna, se kljub temu ne dela, ker vsled splošne pauperizacije ni podana več rentabiliteta dotičnega industrijskega podjetja, ki ne zdrži več javnih dajatev, delavskih plač, nakupa surovin, neglede na to, da bi bila že proizvodnja sama bržkone pasivna. Tako vidimo na teh praktičnih zgledih, da koristi deflacija samo denarnim mogotcem, katerim se vsled dviga vrednosti denarja ob istem številu novčanic premoženje večja, medtem ko vse ostalo gospodarstvo propada.

Da pa bo stvar še bolj jasna, je treba omeniti še sledeče. Za 1 kg mesa je treba dati n. pr. 5 kg žita, ali plačati toliko, kolikor delavec zasluži v treh delavnih urah. To se imenuje relacija cen. Po deflaciji in dvigu vrednosti denarja ob istočasnem padcu cen poljskih pridelkov, treba je dati za 1 kg mesa morebiti že 10 kg žita, ali 6 delavnih ur, medtem ko cene manufakture in industrijskega blaga ne gredo, vsaj ne tako hitro nazaj, na drugi strani pa se uradništvu in nameščencem takoj reducira mesečna plača — in morajo vsi ob zmanjšanih dohodkih plačati za razne dobrine višje cene, ki jih v kratkem več ne zmorejo — in se neha vsako kupovanje najnujnejših po-

trebščin — in polagoma popoln zastoj v trgovini in industriji, kajti javne dajatve in monopoli ostanejo žal na isti višini, ali se še povečajo. Ta pojav se imenuje revolucija v cenah, ki je prva posledica deflacije.

Vsled zmanjšanja dohodkov vseh pridobitnih slojev in mesečno plačanih slojev pa se pojavi kot druga posledica, da mrznejše terjatve (dolgovi se ne morejo plačati) in s tem so takoj udarjeni vsi upniki, tudi denarni zavodi. Strahotne posledice tega pojava preživljamo že sedmo leto. Začne se korupcija s trgovanjem hranilnih knjižic, zopet le v profit onih, ki imajo denar, katerim se na vse načine premoženje večja. Tu vidimo jasno sliko izza kulis, zakaj denarna oligarhija propagira deflacijo po tisku in na vse dopustne in nedopustne načine in si zna pridobiti tudi vlade za dviganje vrednosti denarja.

Tem potom šla je tudi predvsem Anglija, ki je leta 1924. dvignila svoj funt na predvojno zlato pariteto — in takrat se je začela prva etapa svetovne krize. Toda Angleži, kot praktičen narod, so zle posledice deflacije kaj kmalu uvideli, jih tudi občutili in že leta 1931, so opustili zlato valuto in prešli na svobodno valuto, dirgirano po pravilni relaciji cen. Kurs funta je na borzah začel padati, finančni kapital, predvsem francoski, je

Minimalne mezde

Po časopisu je bilo javljeno čisto na kratko, da bo za delavne sloje velevažno vprašanje minimalnih mezd rešeno enostavno z uredbo, ne da bi se načrt preje predložil v diskusijo stanovskim združenjem in strokovnjakom v presojo. Nočice o tem so bile v našem dnevnem tisku tako kratke, da jih skoro nihče ni opazil in tudi nihče o njih kaj napisal.

»Zbor« pa je ta »Avizo« prav dobro opazil in se nad njim zamislil. Prvič, kar nam ni prav, je, da se vedno in vedno samo študira problem »minimalnih mezd«, nihče pa se ne briga za **eksistenčni minimum** delavca, ki je zanj mnogo važnejši. Drugo pa je da nihče ne misli tudi na **maksimalne dohodke**, kar pa za liberalno-kapitalistični sistem, v katerem plavamo oziroma se potapljamo, ni nič čudnega.

V kapitalističnem gospodarstvu se delavske mezde, torej dohodki in življenjski pogoji enega od največjih stanov odražajo po »zakonu« ponudbe in povpraševanja, z drugimi besedami: **prepuščeni so slučaju**. V tem mehničnem sistemu je delovna sila, kot vsako drugo blago, podrejena »ceni«, ki zavisli od splošne situacije na »trgu dela«. Če je gospodarska »konjunktura« povoljna, po tem lahko delavske organizacije s pomočjo štrajkov izposlušajo tudi boljše plače; v časih »krize« pa to sredstvo ne uspeva. Kapital ob času prosperitete morda celo prostovoljno vrže kako boljše kost delavcu. Če pa pride kriza in mora prodajati proizvode ceneje, pa enostavno poveča svojo brezobzirnost napram delojemalecu, mu zniža mezdo (in s tem seveda tudi kupno moč) — samo da si pri svoji nezasitljivosti ohrani svoj oduščno visoki odstotek profita, na katerega se je navedil ob času prosperitete; skratka: tako se za kapital na najenostavnejši način spreminja kriza v blagostanje — toda za račun delavca! Za to, da bi bil ves ljudski dohodek razdeljen tako, da bi ga bili deležni po zaslugi vsi tisti, ki pri njem sodelujejo, se nihče ne zmeni. To je delokrog, v katerega se na podlagi sprejetih, prosvetnih liberalističnih principov država ne vmešava. Ona ima druge skrbi: da se briga za javno varnost, za sodstvo, pouk in socialno-kulturne potrebe. **Zaščita gospodarskih interesov je prepuščena posameznikom v brezobzirni tekmi**, ali izročena v najboljšem slučaju strokovnim organizacijam, ki pa visijo v zraku, ker niso povezane med seboj v en sam organski sistem (stanovska država), ostajajoč tako brez vsake moči v »igri gospodarskih sil«. Vloga države je torej reducirana na čuvarja »obstoječega stanja«, na pasivnega opazovalca dogodkov, katere vodijo in določajo popolnoma druge sile — in ne država.

Dodelitev take pasivne vloge državi pri določanju toka gospodarskega življenja je bila vsaj do neke mere razumljiva, ko smo bili na prehodu iz vezanega v svobodno gospodarstvo, ko se je hotelo dati večjega razmaha podjetnosti posameznika, ki je bila preje ovirana z raznimi zakonskimi in blagovnimi omejit-

vami. Danes pa, ko je tehnika dosegla neverjetno stopnjo razvoja, je pa ravno zaradi liberalnega prepuščanja, da naj gre do stvari, kakor pač gre — prišlo do neizdrživega trenja v družabnih odnosih, ki ga ni mogoče več regulirati avtomatsko, kot doslej. Zato odpadejo in prenehajo veljati tudi **zadnji razlogi obstanka liberalno-kapitalističnega sistema** in nastaja gola potreba, da vzame država v svoje roke vlogo vrhovnega regulatorja — tudi gospodarskega življenja.

Tu ne zadoščajo več posamezne »zaščitne odredbe«, kot doslej, da se odstrani zlo, katero je nakopal človeštvu liberalistični sistem. Danes na primer ne pomenita več ničesar n. pr. takozvana delovna zaščita ali zaščita srednjega stanu s pomočjo administrativnih ali finančnih uredb. Država bi morala s pomočjo organiziranih stanov prevzeti vlogo vrhovnega regulatorja vseh gospodarskih odnosov in pa tistega, kar najbolj vpliva na formiranje teh odnosov in sicer: **določevanja cen!** Cena je tisto, od česar je odvisno, ako in kako bodo kmetje, obrtniki, trgovci ali industrijalci vnovčili svoje izdelke tako, da ne bodo oškodovani potrošniki (konzumenti) — da pa kljub temu dobijo svojemu založenemu trudu in socialni koristnosti svoje delavnosti odgovarjajočo odškodnino. Na ta način določenim cenam je treba šele prilagoditi meze delavcev in plače uradnikov, kakor najbolj odgovarja njihovi vlogi pri ustvarjanju narodnega dohodka.

Samo na ta način bi se odprla pot posameznim stanovom, da bi se nemoteno razvijali eden poleg drugega, samo tako bi razvoj vsega naroda mogel kreniti na tisto pravo pot, ki bi ga najhitreje in najlažje privedla k izpolnitvi njegovega poslanstva v krogu ostalih narodov.

Vse to delo pa je treba opraviti na temelju velikega splošnega načrta, ki bi zajel ves sklop gospodarsko-socialnih vprašanj in ki bi izhajal iz stvarno mogočih premis in iz potreb narodnega gospodarstva. Ni dovolj, določiti samo cene na papirju, najmanj morda samo cene ene same skupine gospodarskih izdelkov ali uslug, brez ozira na **gospodarsko celoto**. To bi bil čisto mehanični akt, ki bi na mesto izboljšanja stanja, prinesel še večjo zaostritev.

Zato mi ne verujemo niti v uspeh določevanja minimalnih mezd, če se bo izvrševalo izolirano, iztrgano iz splošnega kompleksa vprašanj, ki so v nerazdružljivi skupni povezanosti. Vsi taki ukrepi so neobhodno obsojeni na **neuspeh**. Določevanje minimalnih plač ne pomeni ničesar, če istočasno ostane proizvajalcem dopuščena možnost, da tudi še naprej kot doslej **po svoji volji določajo cene proizvodov**. Na ta način bodo smeli tudi v bodoče prevaliti tisti višek v mezdah na konzumenta; konzument pa je v prvi vrsti **zopet delavec**, torej tisti, čigar slabo stanje se je hotelo z uvedbo minimalnih mezd popraviti! V tem je torej problem, v tem grmu tiči zajec! Zato naj se nihče

vedno višje carine, kar zopet podraži kmetu, uradniku itd. vse (do soli in sladkorja) ob zmanjšanih dohodkih — in tako vidimo, da vsled nesrečne deflacije ves narod z državo vred vedno bolj obubožuje, le rentierji, denarni mogotci in tisti, ki z valuto lahko špekulirajo, tisti ne ostanejo le nedotaknjeni, ampak se jim premoženje vedno večja, medtem ko ves narod propada.

Če pogledamo, kako prehaja produkcija od surovin, polysurovin, do fabrikata, od grosista na detajlista in konečno na konzumenta, ne smemo prezreti pri nas še davka na promet, ki podraži tem potem fabrikat tudi po 100% ali več — in vse to mora konečno nositi konzument, pri nas zadnji konzument — to je kmet, v kolikor si more še kaj kupiti.

Vsled deflacije se tudi zmanjšajo dohodki mest, ki zopet uvajajo nove razne užitnine.

Ob splošnem obubožanju pa nastane kot nadaljna posledica deflacije res — vsaj navidezna hiperprodukcija. Resnična itak ni podana, dokler si ljudje ne morejo kupovati življenjskih potrebščin in dokler poslednji brezposelni ni zaposlen. Ljudje gladujejo in umirajo ob izobilju vseh dobrin — da pa se zadržijo cene na višini, ki so metalistom potrebne za večji profit, pa se blago sežiga in meče v morje.

ne vdaja praznim sanjam — da bo potem ročnemu kot duševnemu delavcu boljše!

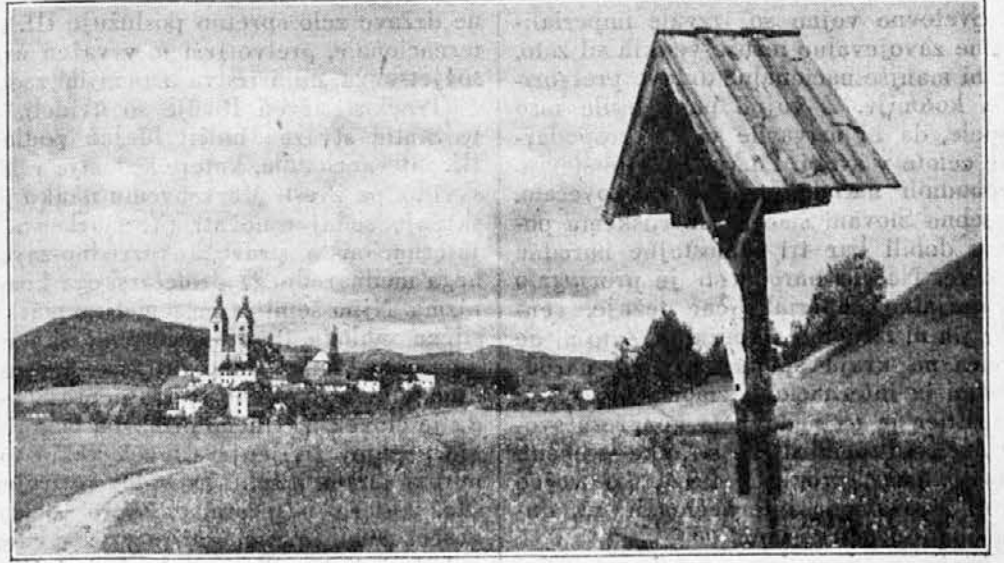
»Zbor« ponavlja: tako v tem vprašanju, kot v vseh drugih perečih vprašanjih, more prinesiti rešitev samo tak sistem, v katerem izvirajo vsi ukrepi eden iz drugega tesno povezani v organsko celoto po velikem organskem načrtu združeno-stanovskega značaja. Zato pa ima

edinole naš »Zbor« jasno izdelan načrt in resno voljo za dejansko uresničenje. Zastonj iščete vsi, ki delate in ste slabo plačani tak načrt in tako voljo bodisi pri marksističnih prerokih, bodisi pri poklicnih politikantih vseh barv zastarele miselnosti. Ta načrt in ta volja — sta monopol »Zbora«!

Gubec.

Naš Vidovdan na Koroškem

Za obletnico koroškega plebiscita.

Na Vidov dan, 15. junija 1389 so bili Srbi premagani na Kosovem polju. 10. oktober 1920 pa se more imenovati naš Vidov dan na Koroškem. To je bil prvi dies ater — črni dan v zgodovini slovenstva na Koroškem. Bili smo poraženi in tujec je znova zasedel našo zemljo na Koroškem, o kateri so že mislili, da je za vedno osvobojena in združena z ostalo slovensko in jugoslovansko zemljo.

Večina Slovencev žal Koroško prav površno pozna. Mogoče se je to v zadnjih letih obrnilo nekoliko na bolje. A dolžnost vsakega Slovenca je, da pozna slovensko zemljo. Malo zemlje imamo, zato moramo to tem bolje poznati. Svojo zemljo moramo poznati. Dolžnost šole je, da slovenski mladini vcepi v glavo poznavanje slovenske zemlje in v srce ljubezen do te slovenske zemlje. In vsak slovenski otrok mora vedeti, do kam sega slovenska posest.

Slovenski Korotan tvori enega izmed najlepših kosov slovenske zemlje. Komu so neznana imena: Klopinsko jezero, Baško jezero, Vrbsko jezero? Eno jezero je lepše ko drugo in ne vemo, kateremu bi dali prednost. In ob Vrbskem jezeru svetovno znana letovišča: Vrba, Poreče, Kriva Vrba, Otok. Slika Otoka ob Vrbskem jezeru se nahaja na novih avstrijskih bankovcih po 50 šilingov. Vsa tri jezera ležijo v slovenski zemlji. Lepa je koroška slovenska zemlja. Nekoč smo stali nad Štebnom pri Baškem jezeru in se ozirali proti Karavankam. Tam ostran hriba v smeri proti Beljaku, se nahaja Marija na Zili, kjer je več let župnikoval Ksaver Meško. Ko smo tako stali in si

ogledovali lepo slovensko zemljo, je rekel dr. L.: Na tem mestu je nedavno stala neka nemška družba in neka dama je navdušeno vzkliknila: »Kaj lepšega se v Švici tudi ne vidi!«

To je Slovenski Korotan, prvi biser slovenske zemlje.

In imena: Obir, Dobrač, Peca, Svinja planina, Magdalenska gora — vsak Slovenec bi jih moral poznati. To so gore Slovenskega Korotana, naše gore. In nekatere od njih (Dobrač, Magdalenska gora, Svinja planina) so mejniki slovenske zemlje na Koroškem.

A zakaj smo izgubili to našo zemljo? Prvi in glavni vzrok je nemška šola, šola-ponemčevalnica, ki je naš narod na Koroškem zastripala z nemškim duhom. Ta šola je pravi rabelj in grobokop slovenstva na Koroškem. Brez te šole bi Nemci pri plebiscitu nikdar ne bili zmagali, to sami priznavajo. To ponemčevalno šolo so Slovencem usilili, vsi protesti Slovencev proti tej prokleti ponemčevalnici niso nič izdali. Nemci so hoteli Koroško ponemčiti in niso odnehali od nemške šole. Kajti, da je tzv. »utrakvistična« šola v bistvu in dejansko nemška šola, v kateri je slovenščina samo zasilno, pomožno sredstvo prve čase, ko vstopi slovenski otrok v šolo, v kateri pa slovenščina ni ne učni jezik in ne učni predmet, o tem čvkajo že vrabci na strehi. To je znana stvar.

Vendar pa moramo priznati, da smo Slovenci pokazali premalo energije v onem kritičnem in odločilnem času, ko bi bili vkljub vsemu še mogli rešiti Koroško. To je bilo novembra 1. 1918. Tedaj

je praksa pokazala v teh letih deflacije in krize.

Angleški je sledila z zlato valuto, padcem vseh cen in gospodarsko krizo tudi Amerika (USA). Da prepreči uvoz blaga in s tem izhod zlata, je uvedla povišane carine — in da prepreči padec delavskih plač, je zabranila nadaljnje priseljevanje tujih delavcev. Nastala je tako leta 1924 in sl. prva autarkija, češ Amerika zadoštuje sama sebi in ji ni treba mednarodne zamene blaga, češ, da živi lahko sama zase, saj ima zadostno zlate zaloge, ogromno zalogo surovin in energije in prebivalstvo z visokim življenjskim standardom. Ameriki in Angleški so tem potem sledile tudi druge države, leta 1931 tudi Jugoslavija, ki je s svojim 7% mednarodnim valutnim posojilom ustvarila temelj za prehod na zlato valuto.

No, — vse te države, najnujnejše pa Jugoslavija, doživele so na tej podlagi gospodarski polom, kakor smo ga zgoraj opisali kot posledico deflacije.

(Dalje prihodnjič).

»Stopamo po težki poti, ker ni lahkega izhoda iz težkega položaja.

Ne zbiramo volilnih plev, marveč tovariše in odločne borce.

Dimitrije Ljotić.

bi bili morali Koroško s Celovcem in Beljakom vred nemudoma zasesti. To so Nemci sami pričakovali in se jugoslovanski zasedbi od začetka sploh niso namestili upirati. Šele 5. decembra 1918 so sklenili, da se bodo proti Jugoslovanom bojevali z orožjem. Humoristični list »Kurent« je v svoji 1. številki l. 1919 od 15. jan. zapisal nekaj bridkih »Resnic«. Tam stoji pod naslovom »Resnice« med drugim: Mi hoteli smo svobodo — Korotana, — a minister naš je vprašal: — kje

bo hrana. Narod naš je zdrav in krepek. — vlada pa je slaba, — včasih mož je čvrst na zunaj — znotraj pa je baba. — Tako »Kurent«, in pogodil jo je! Premalo razumevanja in energije smo pokazali v onem kritičnem času, ko je bil naš položaj vsled razsula stare monarhije tak, da bi bili Koroško mogli rešiti. Tako kakor je general Maister z energičnim zamahom rešil Maribor. Potem bi bil izostal koroški Vidov dan. Korotanec.

Narodnost in mednarodnost

Svetovno vojno so izzvale imperialistične zavojnevalne težnje velikih sil zato, da bi manjše nacionalne države pretvorile v kolonije. Z vojno pa velesile niso uspele, da bi ustvarile velike gospodarske celote v svetu. Po vojni se je število svobodnih narodnih držav še povečalo. Posebno Slovani smo kljub ruskemu porazu dobili kar tri samostojne narodne države. Načelo narodnosti je premagalo kolonialne imperialistične težnje, vendar jih ni izruvalo s korenino. Zato ni ne konca ne kraja spopadom med narodnostmi in internacionalizmom.

Hitler je na nedavnem kongresu svoje nacional-socialistične stranke v imenu nacionalizma proglasil križarsko vojno proti židovskemu internacionalnemu duhu in proti marksizmu.

Stalin pa je v imenu ruskega nacionalizma pregnal marksizem iz Sovjetske domovine. Proglasil je, da v Rusiji ni več marksističnega razrednega boja, temveč da obstoja v nji samo brezrazredni ruski delovni narod. Stalin uvaja v Rusiji novo zadržano-kapitalistično gospodarstvo, navdahnjeno z zadržanim duhom vzajemnosti in sodelovanja vseh gospodarskih činiteljev. Stalin je postal vođa nove sovjetsko-meščanske aristokracije. Sprejel je načelo ustvaritve ciljev starega carističnega imperializma, borbo za nadvlado v Aziji in izrinjenje Japoncev iz Kitajske.

S tem, da je zavrgel ideal marksizma, je Stalin ali že davno sam izgubil vero v marksizem, ali pa je radi vstajajoče slovenske Rusije in vedno večjega odpora Evrope proti židovski svetovni nadvladi prisiljen, da popolnoma zataji svojo vero pred Rusijo in vsem svetom. Eno je čisto jasno, da se za cilje ruske nacionalistične

ne države zelo spretno poslužuje III. internacionale, pretvorivši jo v važen urad sovjetskega ministrstva zunanjih zadev.

Trockisti izven Rusije so uvideli, da je Stalin stvarno uničil idejno podlago III. internacionale, katere sedež je v Moskvi — pa zvesti Marksovemu nauku poskušajo sedaj osnovati IV. marksistično internacionalo pravega razredno-zavednega mednarodnega proletarskega komunizma. Njim še ni jasna temeljna marksistična zabloda, da more gospodarska sredina popolnoma oblikovati socialno sredino. Oni zaslepljeno trdijo nepravilnost, da je človek izključno proizvod materialnih pogojev življenja. Človek kakor tudi narodi imajo v sebi prirodne prirojene sile, katere nasprotno morejo menjati gospodarske in socialne pogoje sredine, v kateri živijo. To so zelo živi duhovni in nacionalni činitelji in duševni pokretači.

Svetovna kriza je pretresla in razcepila finančni internacionalni monopol. Mednarodna izmenjava dobrin prehaja bolj in bolj v izmenjavo blaga za blago. Res je, da imajo male države usodo kolonij. To še posebno tiste, v katerih vlada gospodarska svoboda in z ničemur omejevana eksploatacija. Vse druge države pa težijo za tem, da postanejo gospodarsko čim neodvisnejše in se trudijo ustvariti pogoje za gospodarsko samooskrbo naroda. Svetovna kriza je izzvala pojav avtarkično-gospodarskega nacionalizma v mnogih državah.

Po vojni je nastalo bankrotstvo tudi kulturnih internacional ob pojavu novih kulturnih nacionalizmov na temelju narodne izoblikovanosti in izročil preteklosti, iz katerih izžareva tvorna sila narodnega duha.

Ura teče, nič ne reče

Naše stališče do vseh strank brez razlike smo že nešteto krat objasnili v našem listu. Prav tako tudi naše stališče glede koalicij in fuzij — glede sporazumov v tej ali oni obliki z raznimi strankami, ki so tako zelo v modi pri liberalni »demokraciji« radi dobivanja tiste slavne resnične ali neresnične številčne večine, ali boljše rečeno, radi dobivanja — korit. Da ne bo nesporazuma, ponavljamo še enkrat, da je za popolno izvedbo našega programa vse to za nas čisto nemogoče. Z nami lahko gredo samo tisti, katerih globoko prepričanje je, da je prav naš program edin izhod iz sedanje gospodarske, socialne in moralne zmede, in ki imajo tudi vsi moralno kvalifikacijo kot naši sopotniki. Naš program, ki je le izraz našega globokega prepričanja, da, vprav našega idealističnega svetovnega nazora organskega univerzalizma, ne moremo nikomur na ljubo niti za pičico menjati, ker ne moremo menjati svojega prepričanja, svoje ideje niti za las! Da imamo prav, nam dokazuje čas, v katerem živimo in razmere po vsem svetu, ki se razvijajo vedno bolj in vedno hitreje v našem smislu. Z matematično natančnostjo vemo, da bo zmaga, popolna zmaga samo naša! Komu na ljubo naj bi torej menjali svoje prepričanje? Kajti, naj se nihče ne moti, kompromis z ljudmi drugega prepričanja, je kompromis v prepričanju, to se pravi, treba je zamizati na eno oko, treba je pogoltniti marsikatero bridko, treba se je vsaj malo umazati s tujimi grehi. In zakaj? Zato, da bi po našem hrbtu pod firmo čistega zboriškega imena prilezli do korit — stari grešniki. Ti stari grešniki imajo staro politično strankarsko šolo. Ti znajo prisegati tudi na zboriško idejo, znajo napisati tudi pristopnico v članstvo Zbora, kričati: »Živio Ljotič!« — dokler ne bi s pomočjo Zbora prišli na površje, potem

bi pa vpili »Živio — jaz!« In kaj naj bi dosegli za ljudstvo, recimo, tudi odkritosrčni zboriški, v tako pisani družbi? Ničesar! Samo umazali bi se, blatili čisto ime Zbora. Tarnati bi morali kot vsi tisti pošteni, ki so po neumnosti padli v to »demokratsko« večinsko blato: ničesar se ne da napraviti, — mi bi, pa ne gre! Na seji so nas preglašovali lopovi! Da torej ne bo računov brez krčmarja, povemo (kar smo prav za prav povedali že v članku »Le vkup uboga gmajna«, v 12. številki, ter v članku »Demokracija, ali kako se proizvajajo ljudski zastopniki«, v 13. številki Zbora) glasno in jasno: Občinske volitve v Dravski banovini nas ne zanimajo! Zboriški se ne morejo prav z nobenim združevati niti pred volitvami niti za volitve niti po volilnih rezultatih v občinskih odborih, ker ne bi mogli sprovajati svojega programa, ki edini lahko prinese ljudstvu rešitev brezkompromisno in samostojno! Samo tam, kjer imamo 100% jamstvo, da bo to mogoče, samo tam bomo nastopili, ampak sami! Kakor v občinah, tako tudi v državi nam torej nalaga že izvajanje našega programa dolžnost, da izjavimo: vse ali nič! Volilno pleve nas pri tem ne more ovirati, niti nas ne bo v bodoče. Ni še vseh dni večer! Ura teče — nič ne reče — — —

Najmanj pa je Zbor zato tu, da bi zbiral zadnje ostanke generalov razbitih vojsk, ki so: ali razbite v bitkah, ali pa so razpadle že pri mobilizaciji za bitko, ker so hoteli biti vsi generali, a vsak general s svojim lastnim programom je vlekel na svojo stran, katere je čisto prav špansko rdeča, in so prav zadnji čas glede tega slednjega prišli na dan tudi v Ljubljani dokazi, da je prav tako in nič drugače. Najbolj ga pihnejo pri tem razni puhli in votli nacionalisti, ki so si hoteli še pred kratkim razčesniti usta pri kričanju o svoji državotvornosti in nacio-

nalnosti in o protidržavnosti drugih, danes pa trobijo naravnost v komunističen rog, vse na ljubo demokratskega večinskega načela, da bi postali popularni in bi nalovili volilnih plev. Vsa svetovna vojna in ves povojni čas je šel neopazno mimo njih. S svojo purgersko pametjo so oni še vedno nekje v predvojni dobi, kjer so se stranke vsake kvatre pajdašile z drugimi radi demokratske večine in korit. Ne vidijo ti slepci, da je danes tako pajdašenje lahko uničenje vseh ljudskih bitnosti, družine, zadruga, stanov, države in vere, ker bodo njih — slepe puhloglavce z največjo lahkoto spravili v kozji rog komunistični židje. Ne vidijo, da je danes potrebno izbirati sredstva za rušenje še tako mrzkih oblastnikov, da se ne zruši o oblastniki vred — vse! Če so res tako rodoljubni, državotvorni in nacionalni, kot so nekaj historično kričali, — misleč na korita, naj se vendar zavedajo, da se ne sme rušiti vsega, da bi se zrušilo oblastnike! To naj si zapomnijo posebno ljudje okrog »Slovenskega naroda«, ki bi hoteli pomladiti starega ato s komunističnimi injekcijami in demokracijo! Res kolosalno: ata »Na-

rod« in demokracija! Liberalci, ki pošiljajo svoje otroke k uršulinkam v šolo in vpijejo »Dol farji«, so naenkrat postali komunisti! Gospoda, ki mu kmetavzar in razcapanec-delavec smrđita po potu, je postala njun varuh in se navdušuje nad židovsko nadvlado v Rusiji in na celem svetu! Živeli purgerski komšalonci, imenitno dokazujete svoj prazni nacionalizem. Nasprotno pa pozivamo mi vse resnično konstruktivne, narodne in socialne elemente, katerim se že davno gabi vse gornje početje, stopite v Zbor, pa ne radi občinskih volitev, temveč za nekaj mnogo več, — za vse! Kajti danes je na kocki vse. In tega vsega ne bodo spremenile občinske volitve, temveč se bo nasprotno z vsem uredilo tudi to. Ura teče, nič ne reče... Pa, če že ne morete v »Zbor«, potem je tu, kakor je rekel tov. Ljotič na prvem manifestacijskem shodu »Zbora« v Beogradu, dne 27. septembra t. l., skupen minimalen delovni program, ki ga vsebujejo sledeče kratke besede:

— proč z malenkostno in nizkotno politiko strank, klik in koterij!»

ORGANIZACIJA »ZBORA«

II. ZBOR VSEGA ČLANSTVA »ZBORA« LJUBLJANA MESTO.

V petek, dne 16. t. m. ob 20. uri bo v kletni dvorani hotela Metropol v Ljubljani II. zbor vsega članstva mesta Ljubljane. Govore poleg ljubljanskih tovarišev naši tovariši z dežele.

Kakor je I. zbor služil medsebojnemu upoznavanju ljubljanskim tovarišem iz raznih mestnih okrajev, tako naj naš II. zbor služi upoznavanju Ljubljančanom s predstavniki našega gibanja na deželi in obratno.

Prav iz tega vzroka je tudi dolžnost vsakega našega tovariša, da se obvezno udeleži te naše tovariške prireditve. Izostanek je pravočasno opravičiti!

Posebna vabila se članom ne bodo pošiljala. Vabljeni bodo samo nečlani kot naši gostje, ki se zanimajo za vsa pereča gospodarska in socialna vprašanja današnjega dne.

Nečlanom je dovoljen vstop le proti omenjenemu vabilu, ki se dobi v pisarni »Zbora«, Novi trg št. 4, v kolikor komu pomotoma ne bi bilo poslano.

Banovinski odbor J. L. G. »Zbora« v Ljubljani.

Članski sestanek Zbora v Trbovljah.

V nedeljo, dne 4. t. m. je bil članski sestanek naše krajevne organizacije »Zbora« v Trbovljah. Poročali so tov. Šturm in Loboda iz Ljubljane ter dr. Mazek iz Litije.

Srez Ljubljana.

Krajevna organizacija J. L. G. Zbor, Ljubljana-Vič je imela 5. oktobra t. l. svoj I. redni občni zbor v salonu gostilne pri Kramarju na Glincah. Zborovanje je bilo jako lepo obiskano. Poročilo o političnem položaju, ki ga je podal tov. Zupančič so vsi navzoči jako pazno poslušali in je bil za svoja izvajanja toplo nagrajen z odobravanjem. Izvoljen je bil sledeči odbor: Zupančič Franjo, bivši str. učitelj, predsednik; Mayer Mijo, poslovodja, podpredsednik; Šimnovec Rudolf, priv. uradnik, tajnik; Percko Rok, čevljar, pomočnik, blagajnik; odborniki: Bizovičar Anton, mizar; Bavdek Vekoslav, poštini upokojenec; Zajc Franc, mizar. Nadzorni odbor: Gabrijel Anton, pekov. mojster, Pavlič Ivan, šofer in Šimnovec Leopold, litograf, pretiskar. Delegat za sresko skupščino, Zajc Franc.

Informativni sestanek J. L. G. Zbora za Štepanjo vas bo v petek 9. t. m. ob 20. uri v prostorih gostilne Prepeluh, Hrdeckega c. Delegati poročajo o Gospodarskem in političnem položaju in ideologiji Zbora.

Celje.

V nedeljo 11. t. m. ob 9. uri bo v posebni sobi restavracije Nabavljalne zadruge drž. nameščencev v Celju zborovanje Jugosl. ljudskega gibanja »Zbor«.

Poročali bodo tovariši iz Ljubljane in Zagreba o programu gibanja, o gospodarskih in socialnih vprašanjih, posebno z ozirom na zadnje dogodke v svetu in doma.

Poleg tov. zaupnikov v srezu se vabijo vsi prijatelji tega gibanja in vsi oni, ki želijo stopiti v vrste borcev in korakati skupno z »Zborom« v boljšo bodočnost!

Srez Kranj.

Križe pri Tržiču. Informativni sestanek J. L. G. Zbora za Križe-Retnje bo v nedeljo 11. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v restavraciji Zaplotnik Franca. Poročajo delegati iz Ljubljane o ideologiji Zbora z ozirom na gospodarska, socialna in politična vprašanja.

Tržič. Informativni sestanek J. L. G. Zbora za Tržič, bo v nedeljo 11. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih hotela »Pošta«. Poročajo delegati iz Ljubljane o ideologiji Zbora z ozirom na »gospodarska, socialna in politična vprašanja.«

Srez Litija.

Izlake. V nedeljo 11. t. m. ob 7. uri zjutraj bo informativni sestanek J. L. G. Zbora pri g. Hribarju v Izlahah. Poročajo delegati iz Ljubljane o ideologiji in programu Zbora.

Zabče. V nedeljo 11. t. m. ob 15. bo informativni sestanek J. L. G. Zbora v gostilni Ivana Malija. Tudi na tem sestanku poročata tov. delegata iz Ljubljane o isti temi. Vabimo vse, ki se zanimajo za idejo in program Zbora.

Srez Radovljica.

Jesenice. Zaupni informativni sestanek somišljenikov Zbora bo v nedeljo 18. t. m. ob 10. uri dopoldne v salonu restavracije Davorina Tancarja.

Radovljica. Isti dan popoldne ob pol 16. uri se vrši informativni sestanek za Radovljico v restavraciji g. Kunstelja. Na obeh sestankih poročajo delegati iz Ljubljane o »Gospodarskem in političnem položaju.«

Srez Logatec.

Žiri. Dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne bo informativno zborovanje J. L. G. Zbora za vse somišljenike v gornjih prostorih gostilne Franca Kavčiča (pri Katri). Poročajo delegati iz Ljubljane o »Gospodarskem in političnem položaju in ideologiji Zbora.«

UGANKA.

Kaj je dvakrat račun brez krčmarja? Sporazum z dr. Mačkom...

Napoleon

je izjavil na seji 7. maja 1806 sledeče: »Svetovali so mi, naj izženem potujoče žide, ki še niso pridobili francoskega državljanstva ter naj zapovem tribunalu, da naj proti židom izvaja svoje pravice po zakonu proti oduščstvu. Toda to sredstvo smatram za nezadostno. Že od Mojzesa dalje so židje ujedinjeni kot oderuhi in tlačitelji ljudstva. Pri kristjanih ne najdemo ničesar podobnega; med njimi so oderuhi izjeme in so zelo slabo zapisani!

Židom je treba prepovedati vsako trgovino, ker jo zlorabljujejo. Tudi zlatarju prepovemo njegovo rokodelstvo, če kuje ponarejeno zlato...«

Torej tudi Napoleon je dobro poznal svoje žide...